

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

פרשת נעבים

אלול תשפ"ה

גיליון מס' 571

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא (ל"א, י"ח)
לעיתים נדמה לנו כי רואים אנו עוול ח"ו בהנהגתו של בורא העולם, מחשבה זו מתעורר בנו בראותינו צדיק מתייסר על לא עוול בכפו כביכול.

השיב על כך ר' ישראל מסלנט זצ"ל: בנוהג שבעולם אדם שעבר על חוקי מדינתו ומובא לפני שופט, השופט דן אותו על פי מעשיו ומטיל עליו את העונש המגיע לו.

אם נידון האיש לתקופת מאסר ממשוכת, ברור שהעונש אינו פוגע בו בלבד אלא גם בבני משפחתו ובחוג מכיריו וידידיו.

נתאר לעצמנו שאחרי שנגזר דינו באו **הוריו הקשישים** וביקשו מהשופט להמתיק את העונש בהיות בנם מפרנסם, בהגיון ובצדק הטיחו כלפי השופט ואמרו: "הרי אנו חפים מפשע, מדוע עלינו לסבול חרפת רעב בחטאו של הבן?"

אחריהם עלו ובאו לפני **השופט רעיית הנאשם** מלווה בעולליה, הרכים, כשהיא מתיפחת בבכי שאלה את השופט כיצד יחזיקו מעמד היא וילדיה כאשר בעלה אביהם ישב בכלא?

גם **הידידים החברים והמכרים** הצטרפו בכל לב לבקשת קרובי המשפחה ותיארו את הסבל שיגרם לכל החבורה עקב הענשת ידים.

מאליו יובן שעם כל הצדק בטענות המושמעות נגד השופט, אין בסמכותו של שופט בשר ודם לשנות את פסק הדין, גם אם יקופח אחד מן הנוגעים בדבר.

אבל משפטו של הקב"ה אינו כן, "הצור תמים פעלו" – **אם הקב"ה מייסר את מישהו בייסורים אזי "תמים פעלו", לא ייגרם חלילה שום צער ונזק, אף לא כמלוא הנימה, לאלה שלא חטאו.**

ואם יקרה שבשביל חטאו של אחד יצטרך אחר לסבול בחינם, אזי מעביר הקב"ה על פשעו של החייב ואינו **מייסרו כלל** וכלל, כדי שלא לגרום ביושר המשפט ותמימותו.

הגר"א לופיאן זצ"ל רגיל היה להביא דברים אלה של הגר"י זצ"ל והוסיף שלאור זה כדאי לו **לאדם להרבות לו ידידים ואוהבים**

ועל ידי כך יוכל להנצל ביום **הדין**, שכן אף אם יחטא ומידת הדין תורה להענישו, יצטרכו בשמים לקחת בחשבון את הצער שיגרם על ידי כך לידידיו, ואם לא יגיע להם, אפילו קורטוב של צער לא יענישוהו, כיוון שמשפטי ה' אמת צדקו יחדיו.

שבת שלום!

כתיבה וחתומה טובה

שעון קיץ:

שקיעת החמה - 18:43

נץ החמה - 6:25

סוף יום ק"ש: מג"א - 8:49 הגר"א - 9:26

סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:28

צאת שבת - 19:13

זמן ר"ת במוצ"ש - 19:58

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

לא יאבה ה' סלח לו (כ"ט, י"ט)

כתב מרן זיע"א: על האדם ליתן דין וחשבון לפני הקב"ה גם **אחר פטירתו** אם נמשך חטאו **בעתיד**, וכגון אדם שבנה תיאטרון שמשדרים בו תועבה, או אדם אפיקורס שחיבר ספר מינות וכפירה ורבים החטיא לאחר מותו יותר מאשר בחייו, אף שבשעת מיתתו דנו אותו לגיהנם כראוי לו מ"מ בכל ראש השנה שבים לדונו על כל מעשהו שהצמיח, וזוהי עבירה שעושה פירות וחוזרים ופוסקים להעמיק לו גיהנם, אוי לו שחטא והחטיא את הרבים **לדורי דורות**.

(ענף, עץ אבות עמ' קס"ט)

ושבת עד ה' אלוֹקִיךָ (ל', ב')

כתב מרן זיע"א: נאמר בפסוק שובה ישראל עד ה' **אלוקיך**, ואמרו חז"ל (יומא פ"ו) גדולה תשובה שמגעת עד **כסא הכבוד**, ולכאורה יש להבין מדוע שינו חכמים ואמרו עד **כסא הכבוד** והרי בפסוק נאמר: עד ה'

ותירץ: דהנה ידוע כי **בכסא הכבוד** חקוקים אבותינו הקדושים: אברהם, יצחק, ויעקב, וברגל הרביעית – דוד, ובודאי כשחטא דוד (עם בת שבע) לא היה ראוי ח"ו לתיתו רגל המרכבה ובזכות **התשובה** האמיתית שעשה זכה לשוב ולהיות עם האבות בכסא הכבוד,

ולכן אמר: גדולה **תשובה** שמגעת עד **כסא הכבוד**, רצונו לומר שנלמד מדוד סמל התשובה שהגיעה תשובתו כל כך עד שדמותו נחקקה שוב בכסא הכבוד.

(מאור ישראל – דרושים עמ' ל"ז)

ושבת עד ה' אלוֹקִיךָ (ל', ב')

הסביר מרן זיע"א: נאמר השבינו ה' אליך ונשובה חדש ימינו **כקדם**: קדם הוא ראש תיבות – **קין, דוד, מנשה**,

קין – שפך דמים הרג את הבל אחיו ושב בתשובה ונתקבל תשובתו, **דוד** – נכשל בבת שבע ולפי דרגתו נחשב לו כאילו נכשל **באסור עריות**, אך עשה תשובה ונתקבלה תשובתו,

מנשה – עבד עבודה זרה, והכניס צלם להיכל להכעיס, אך עשה תשובה ונתקבלה תשובתו.

ונמצא ששלושתם יחד עשו ג' עבירות החמורות שבתורה, שפיכות דמים, עריות, עבודה זרה

וזהו שנאמר תשב אנוש עד דכא, דכ"א הוא ראשי תיבות **דם** – דהיינו שפיכות דמים, **כוכבים** – דהיינו עבודת כוכבים, **אשת איש** – דהיינו גילוי עריות

לרמוז לנו שגם על עבירות חמורות כאלה יש תשובה אם יעשנה כראוי. (מתוך שיעור במוצ"ש)

ובלבבך לעשותו (ל', י"ד)

כתב מרן זיע"א: חקרו המפרשים – מדוע לא מברכים על מצות עשה של התשובה,

ויש ליישב: ע"פ מה שכתב הבי"י (או"ח סי' תל"ב) שלא מברכים על ביטול חמץ, משום שהביטול הוא בלב, ואין מברכים על דברים שבלב, וא"כ גם התשובה **עיקרה היא בלב**, וכמש"כ הרמב"ם (הל' תשובה ב', ב') ומה היא התשובה שיעזוב החטא ויגמור **בליבו** של יעשה עוד, ויתנחם **בליבו** על שעבר ולפיכך אין מברכין עליה.

(מאור ישראל עמ' נ"ג)

מעשה רב

סיפר רבי משה חבושה שליט"א – ש"ץ של מרן בימים הנוראים מרן זיע"א היה מקפיד מאוד שלא להטריח את הציבור, והיה אומר לי להתפלל מילה במילה אבל מהר. פעם אמר לי מרן, למה אתה מאריך במנגינה של ברכת כהנים בראש השנה ויום הפורים למשך 5 דקות, והשבתי למרן כי כך המנהג לנגן. ומרן השיב לי: אל תאריך ככה זה טורח ציבור.

תתאר לך שאתה היית עומד במקום הכהן עם ידיים למעלה 5 דקות, האם זה לא קשה? ומאז הפסקתי ועשיתי ניגון אחר קצר יותר.

עוד סיפר

בתקופה שהיה מרן הראשון לציון חולה בעיניים ובאותה תקופה היה מוסר את השעור בעצימת עיניים, באחד הימים ניגש אל מרן רופאו האישי וביקשו לעשות בדיקת עיניים ע"מ להקל עליו, ואכן נקבע תור לרופא עיניים.

וכשהגיע מרן לבדיקה התיישב מול לוח המספרים שמצוי אצל רופאי העיניים, ואז החל רופא העיניים לבקש את מרן לקרוא את המספרים בשורה הראשונה, **ומרן קרא את המספרים בצורה מדויקת**, ושוב מבקש רופא העיניים לקרוא את השורה השנייה ומרן קרא, ואז רופאו האישי של הרב החל לצחוק ורופא העיניים שואל אותו מדוע אתה צוחק? והשיב לו הרופא ואמר לו:

תדע לך מיד שמרן נכנס לחדר שלך הוא **צילם בראשו את כל המספרים** שהופיעו על הלוח עוד לפני שהתיישב על הכסא, ועכשיו הוא אומר לך **את כל המספרים בעל פה**.

***פעם סיפר לי מרן זיע"א על תקופת העונין שבה הוא גדל, ואמר לי –** עלי נאמר 'מגביה שפלים עד מרום' ושאלתי אותו מה כבודו מתכוין? והשיב לי: עד החתונה אף פעם לא קניתי בגד חדש אלא קונה מאלטע זכן, ואמא שלי היתה תופרת ומתקנת את זה.

***כשהייתי בא** לנגן בביתו של מרן בהזדמנויות שונות, תמיד היה אומר לי: שים את העוד בצד, תיטול ידיים ותאכל, ובינתיים מרן היה מוזג ואומר לי עכשיו תאכל, ואח"כ תנגן.

***פעם שאל אותי מרן מה לעשות על כאב גרון שהיה לו, ואמרתי לו יש** איזה בית מרקחת שמייצר סירופ, שכבודו יקח את זה וזה יעזור, ומיד שאל אותי מרן, **ומה עם הכשרות?** בסוף התברר שלא השתמש בזה כנראה פחד מהכשרות.

***מרן היה בוכה על עם ישראל, והרבה פעמים הגעתי אליו לנגן ולשמוח** אותו והיה בוכה ואומר, אני מצטער, היום אני לא יכול להיות איתכם אני זוכר **בזמן הסכם אוסלו**, מרן היה בוכה כל הזמן ולא הצלחנו להרגיע אותו.

***מרן זיע"א כל הזמן היה מברך אנשים, לא ראיתי דבר כזה מימי חי,** אפי' חשמלאי או אינסטלטור כל הזמן היה מברך אותו.

פעם הייתי איתו בכנס רבנים בצרפת בבית המלון, והיה נגן גוי, ומרן שאל אותו איך קוראים לך, והשיב: **אוסמא**, ומרן שאל אותו בחיך: אתה משפחה של אוסמא אלבז, והתחיל לברך אותו,

אמרתי לו כבוד הרב: זה גוי, ואמר לי: לא חשוב וברך אותו.

כמה פעמים היה שואל אותי מה שמו של הנגן הזה וברך אותו כול פעם ברכה אחרת, **זה פלא פלאות**, וגם היה מפרגן ואומר: אתה ניגנת יפה אתה עשית יפה.

***אני זוכר** שרבי בנימין גרגי זצ"ל (שהיה מקדים לפני שעורו של מרן) היה אומר כך: מיום ראשון ועד יום שישי לקראת שבת נכספה נפשי – זה הפיוט אומר, **ואני אומר**: מיום ראשון ועד יום שישי לקראת כבוד מורנו ורבנו נכספה נפשינו פתח פיך ויאירו דבריך.

***עוד סיפר**: באחד השנים בראש השנה תקעתי בסוף התפילה

תרועה גדולה כנהוג וזה היה באורך של 50 שניות,

ופתאום אני שומע את מרן זיע"א צועק לעברי **מספיק די, מספיק די**, והיו פעמים שמרן היה מביא עוד חזנים שיעזרו לי בתפלה, ואז שאלתי את מרן ואמרתי, אני יכול לעשות לבד לא צריך עזרה, ומרן סיפר לי על חזן בתורכיה שהיה עושה הכל לבד ולי"ע אחרי יום הכפורים נפטר, ואמר לי מרן: חביבי **תשמור על עצמך** מרן זיע"א היה חושש מעין הרע.

ותלמודו בידו

השופר רומז אל השופר שהיה במתן מתן תורה, כמו שכתוב: ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד, ולכן אסור להשיח בשעת תקיעות השופר, כי על אותה שעה כתוב במדרש (יתרו, פרשה כ"ט) שהיה כל העולם שקט, שור לא געה, חמור לא נער, סוס לא צנף, ציפור לא צפצף, מלאכים לא עפו, שרפים לא אמרו קדוש, וקול השופר נשמע מסוף העולם ועד סופו.

והשופר שהיה במתן תורה היה שופר אילו של יצחק, והתקיעה בשופר של איל היא כדי להזכיר עקדתו של יצחק אבינו.

נמצא שבתקיעת השופר נרמז גם כן שופר אילו של יצחק, וכן בשופרות של מוסף אנו מקדימים להזכיר שופר של מתן תורה.

ולכן אין לדבר ולהשיח או להשתעל ברצון, וצריך להוציא כל כיחו וניעו שיש לו לפני כן, ולשבת בדומיה בעת התקיעות כדי לקיים מצוות עשה לשמוע קול שופר.

(מאור ישראל, דרושים עמ' ט"ו)

אמרו חז"ל (ר"ה טז): למה תוקעים ומריעים מיושב, וחוזרים ותוקעים מעומד, כדי **לערבב את השטן**, ופירש רש"י: שכאשר ישמע השטן קול השופר ולבבו יבין איך ישראל מחבבין את המצוות, מסתמין טענותיו, ולא יכול להשטין.

והתוס' כתבו בשם הערוך דאיתא בירושלמי שכאשר שומע השטן קול שופר פעם אחת, נבהל ולא נבהל, וכאשר שומע קול שופר פעם שנית, אומר השטן שודאי **זהו קול שופרו של משיח**, שנאמר: והיה ביום ההוא יתקע בשופר גודל, ומבין שהגיע זמנו להתבטל מן העולם, ושוב אין לו זמן לקטרג על ישראל.

והנה השטן לא קטיל קני באגמא הוא, ולמה הוא נבהל בכל שנה ושנה? אלא שחושש מאוד כי הפעם הזאת יתעוררו ישראל על ידי קול השופר לחזור בתשובה, וממילא **קרב קיצו להישחט לפני הצדיקים** (כמובא בסוכה נב). והנה בדרך כלל תקיעת שופר היא תרועת מלחמה להזעיק ולהכין את כל אנשי הצבא על מפקדהם וקציניהם להקהל ולעמוד על נפשם, ולהתאזר בעוז ותעצומות נגד האויב המבקש את נפשם.

ואף השופר של ראש השנה – יש בו סגולה זאת להתאזר ולהתאמץ בכל משך זמן מלחמת היצר הרע, ולשוב בתשובה, בבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד.

(מאור ישראל דרושים עמ' י"ז)

כתב הגר"א (משלי ומובא באבן שלמה), ישנם שניים שלא נכנסים איתם לפני משורת הדין ונכנסים איתם בעומק המשפט ודנים אותם על קוצו של יו"ד. מי הם אלו?

האחד הוא בעל גאווה, השחצן והיהיר, שלא מוותרים לו על דבר ודנים אותו במשפט ובדין.

והשני הוא מי שלא נוהר בבין אדם לחברו, מפני שאיך אתה יכול לבקש שירחמו עליך אם אתה לא מרחם על אחרים?

והרי זהו כלל גדול בידנו, שלפי המידה שאדם מודד, כך מודדים לו. ואמרו רבותינו (ראש השנה י"ז): למי נושא עוון? למי שעובר על פשע.

אחד כזה שמתייחס לכולם בתקיפות והולך איתם ביד חזקה ומדקדק אחריהם בכל דבר, גם איתו ילכו כך וידונו אותו במידת הדין בכל חומר הדין.

ואבוי למי שהקב"ה דן אותו בחומר מידת הדין בשעת הדין.

(מתוך שיעורו של רבי יעקב חיים סופר שליט"א)

הנה כתב רבינו סעדיה גאון כי בקיום מצות תקיעת שופר אנו מצפים לקול שופרו של משיח, **שכולנו מאמינים כי בוא יבוא לא יאחר**, היום אם בקולו תשמעו, וכמו שאמרו בפרקי דר' אליעזר שהקין הימני של אילו של יצחק הוא מוכן לשופר של משיח.

וטעם נוסף – שתקיעת השופר היא להזכירנו הנס של תחיית המתים, שנאמר: כל יושבי תבל **ושוכני ארץ** כנשוא נס הרים תיראו וכתקוע שופר תשמעו, **ושוכני ארץ** הוא כמו שנאמר: הקיצו ורגנו **שוכני עפר**, דהיינו תחיית המתים.

וגם להזכיר קיבוץ נדחי ישראל ולצפות להם, שנאמר: והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים, והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים, וכן נאמר: והעברת שופר תרועה וקראתם דרוך בארץ לכל יושביה... ושבתם איש אל אחוזתו.

(מאור ישראל, דרושים עמ' י"ז)

עלון השבוע מוקדש

לעילוי נשמת האשה הכשרה

מרת **לידיה בת יוסף וכניכה הנרייט ע"ה**

ולע"נ **מרת קלרת בת רחל ע"ה**

ה.ב.צ.ו.ח.

הלכות ראש השנה

* **מדליקין** נרות לכבוד ראש השנה, וצריך לברך אקב"ו להדליק נר של יו"ט, והנכון שלא לברך שהחיינו בעת ההדלקה, אלא יכונו לצאת ידי חובת שהחיינו ששומעים בשעת הקידוש.

* **מנהג ישראל** לאכול **בשתי הלילות** של ראש השנה מני פירות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל ימות השנה, ולאחר שהתחילו בסעודה של ליל ר"ה ואכלו כזית פת, מתחילים לברך עליהם.

* **רשאי** כל אחד מבני הבית לברך בעצמו את ברכת פרי העץ על הפירות ואינו חייב לצאת ידי חובה דוקא בברכתו של בעל הבית.

* **נשים** פטורות ממצות שופר, מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא, מ"מ הנהוגות לבא ולשמוע קול שופר יפה עושות ויש להן שכר מצוה, ואשה שקיבלה על עצמה מצות שמיעת שופר, ובכל שנה היתה באה לבית הכנסת לשמוע **ושנה אחת** נאנסה ולא באה אינה צריכה לעשות התרה, אא"כ רוצה לבטל מנהגה לתמיד צריכה התרה על שלא אמרה בלי נדר, ואם התכוין בעלה לפוטרה בהתרת נדרים שנוהגים לעשות בערב ר"ה אינה צריכה התרה.

* **מדליקין** נרות גם לכבוד היום השני של ראש השנה, ויש להעביר אש מנר שהודלק מערב החג ומברכים אקב"ו להדליק נר של יום טוב, ומן הדין מותר להדליק הנרות בערב סמוך לחשיכה, אך עדיף יותר להדליק בצאת הכוכבים.

* **בקידוש** ליל שני טוב להניח לפניו פרי חדש לברך שהחיינו, ואם אין מצוי לו, אעפ"כ יברך שהחיינו.

* **אפילו** בשני הימים של ראש השנה **אסור** לאפות או לבשל מיום טוב ראשון ליום טוב שני, ואע"פ שקדושה אחת הן, זהו רק להחמיר, אבל לא להקל.

וכן אסור להדיח כלים ולערוך את השולחן ביום הראשון לכבוד היום השני.

(ומ"מ אם מסדר את הבית כדי שיהיה מסודר **לכבוד היום הראשון עצמו** – מותר)

* **מותר להוציא** אוכל מהמקפיא ביום הראשון כדי שיפשיר ויהיה מוכן ליום השני ואין זה נחשב הכנה, אך אסור להניחו על הפליטה ביום הראשון עבור היום השני.

* **מותר לרחוץ** כל גופו ביום טוב במים שהוחמו ע"י **דוד שמש** (ללא בויילר) באמבטיה שבביתו, אך יזהר מדיני סחיטה.

* **מנהג** טוב שלא לישון ביום ראש השנה, שכן נאמר בגמ' שמי שישן בר"ה ישן מזלו,

והיושב בטל כישן דמי, ומי שאינו מבין בתלמוד ילמד בספר תהלים, ואם ראשו כבד עליו, יישן מעט **אחר חצות** היום, כדי שיתחזק לעבודת בוראו.

* **כתב** הרמב"ם (פ"ג מהל' תשובה) נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק בתורה ובמצוות מר"ה עד יוה"כ יותר מכל השנה.

* **בעשרת ימי תשובה** אומר בתפלה "המלך הקדוש", "המלך המשפט", לפי שהקב"ה ביושבו על כסא הדין בימים אלו לשפוט את העולם, וכל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, חותם גזר דינם, אם לשבט אם לחסד ומראה שמלכותו בכל משלה, ומלך במשפט יעמיד ארץ.

* **אם טעה** וחתם "האל הקדוש" במקום "המלך הקדוש" וסיים תפלתו - חוזר לראש התפלה, וכן אם נסתפק אם אמר "המלך הקדוש" חוזר לראש התפלה.

* **אם טעה** ואמר "מלך אוהב צדקה ומשפט" במקום "המלך המשפט" וסיים תפלתו - חוזר לראש התפלה, ועל הצד היותר טוב נכון שיאמר קודם שיחזור להתפלל: אם אני חייב לחזור ולהתפלל הריני מתפלל לשם חובה, ואם ההלכה היא שאני פטור מלהתפלל שנית, תהא תפילתי זו תפלת נדבה.

* **בכל** עשרת ימי תשובה אחר התפלה יאמרו אבינו מלכנו, ואח"כ יאמרו וידוי ונפילת אפים וכן הדין במנחה.

(חזון עובדיה ימים נוראים)

סיפור השבוע

סיפור מן זיע"א:

שמעתי מפי מו"ר הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל – ראש ישיבת פורת יוסף, שסיפר כי הגאון רבי שלמה לניאדו – בעל שו"ת בית דינו של שלמה, שהיה רבה של חלב (ארם צובה),

היה נוהג בראש השנה לעבור לפני התיבה כשליח ציבור, כי ניחן בקול ערב, נעים זמירות ישראל, וגם היה תוקע בשופר,

וכן היה נוהג מידי שנה בשנה.

כשהגיע הרב לזיקנה ושיבה הודיע לפרנסי הקהל שבאו אל ביתו לבקרו בשבת שלפני ראש השנה, שנבצר ממנו השנה להיות שליח ציבור ותוקע, מפני מצב בריאותו,

נענו הפרנסים ואמרו: **אולי יואיל רבינו לומר לבנו** הרה"ג רבי אפרים – בעל שו"ת דגל מחנה אפרים, שהוא יעבור לפני התיבה ויתקע בשופר, כששמע כן רבי אפרים, בא לפני מרן אביו, ואמר: אבא, אני מוכן למלא את מקומך השנה, נענה הגאון לדבריהם ובירך את בנו בהצלחה.

בראש השנה הלך הרב בעל דגל מחנה אפרים לבית הכנסת, ועבר כשליח ציבור לפני התיבה, וכשעמד לתקוע,

נתבלבל קצת בתקיעות אבל תיכף ומיד תיקן לעשות כדת, והנה בבוא ראשי הקהל אל אביו רבי שלמה לבקרו כנהוג,

שאל אותם **איך היו התפלות?** והשיבו בשבח התפלות הנפלאות שהתפלל בנו רבי אפרים כשליח ציבור, ושוב שאל אותם: **ואיך היו התקיעות?**

על זה השיבוהו בשפה רפה, ומתוך תשובתם הרגיש שהתקיעות לא היו תקינות כל כך.

תיכף ומיד קרא לבנו רבי אפרים ושאל אותו על כך, והשיב לו כי היה אומר את נוסח היהי רצון שקודם התקיעות,

וכשאמר ושלח מלאכך הקדושים הממונים על התקיעות,

עף אלי אחד מן השרפים והתייצב לימיני, וכשראיתי את המלאך בא ועמד על ידי **נחרדתי מפניו ונתבלבלתי...**

שחק אביו רבי שלמה לשמע זאת, ואמר לו:

אתה הזמנת אותו ואתה מפחד וירא מפניו?

עד כאן שמעתי (מפי מו"ר רבי עזרא עטיה זצ"ל), ועל כגון זה אמרו: אשרי העם יודעי תרועה.

(מאור ישראל, דרושים עמ' י"ד)

גימטריה בפרשה

מרבי ישראל יעקב קניבסקי זצ"ל

למען ספות הרוה את הצמאה (כ"ט, י"ח) פירש"י שאוסף לו השגגות על הזדונות

"למען ספות הרוה את הצמאה" בגימ' "להוסיף בו השגגות על הזדונות" כי אתה תבוא את העם (ל"א, ז) פירש"י דבר אחד לדור ולא שני דברין לדור

"כי אתה תבוא את העם" בגימ' "דבר אחד לדור ולא שני דברין לדור" בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה (ויקרא כ"ג, כ"ד)

"יהיה לכם שבתון" בגימ' "והוא ראש השנה" "יהיה לכם" בגימ' "יום דין"

דרשו ה' בהמצאו

כתב הפלא יועץ זצ"ל:

וכדי לעורר את עצמי ואת בני גילי רציתי להעתיק דברי קדוש המקובל האלוקי מורנו הרב שלום שרעבי מזרחי זלה"ה (הרש"ש) דברים היוצאים מן הלב ונכנסים ללב.

וכל איש הירא את השם ליבו יחיל בקרבו מפחד ה' ומהדר גאונו, ויתן אל לבו כי היום יביאו את דינו למשפט לפני מלך מלכי המלכים, שהוא שופט כל הארץ, מגופו, ומבניו, וממונו, והוא יודע כל מעשה איש ומחשבותיו ותחבולותיו וכל תעלומות לב, ואין צריך לפניו לא עדים ולא ראיה, כי הוא הדיין, והוא עד, והוא בעל דין, ויראה ופחד יבא בא ויפשפש במעשיו...

ועתה עת רצון הוא, חזק ונתחזק להכניע לבנו ולשוב בתשובה שלימה, כי שערי תשובה היום פתוחים... ואפילו אם יש בידו של אדם חטא מחטאים המעכבים את התשובה, בהתעוררות תשובה ביום הזה גורם לפתוח לו שערי תשובה.

והתעוררות תשובה מעט היום הוא כנגד טורח גדול בזמן אחר ולכן עת לחננה ושעת רצון להתחרט חרטה גמורה על כל אשר נואלנו ואשר חטאנו בכלל ובפרט, ולקבל כל אחד מאתנו לשוב מאיזה עוון שבידו, ואל יפחות כל אחד מאתנו לשוב מאיזה חטא קל או חמור, כי בזה זוכה להיות צדיק, בעל תשובה, ומכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות.

וכתבו הראשונים שמי שלא שב בתשובה באותם הימים שקודם ראש השנה ונכתב ונחתם בראש השנה בין הרשעים, שאם היראה תשובה באותו יום בצבור יקרע רוע גזר דינו ויכתב בספר החיים, יען ששערי תשובה פתוחים, כדכתיב: "דרשו ה' בהמצאו", זהו תורף דברי הרב הקדוש זצ"ל.

(פלא יועץ ערך ראש השנה)

בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון (משנה ר"ה ט"ז) ובגמ' דף י"ח: מהו כבני מרון? וג' ביאורים נאמרו:

א. ככבשים היוצאים בפתח קטן זה אחר אחד, וכשיוצא העשירי מכה עליו ואומר שהוא קודש.

ב. כמעלות מרון צרות - מדרגות: שעוברים בו בני אדם אחד אחד ג. כחיילות בית דוד שמונים אותם אחד אחד בטרם צאתם למלחמה וביאר ר' חיים מואלוזין זצ"ל: ג' הביאורים הנ"ל, באים ללמדינו על ג' הנהגות בעולם

א. כבשים שמכים עליהם ואומרים עשירי קודש – ללמדך לשמור על כח הדיבור שבכוחו להפוך עולמות.

ב. כמעלות ומדרגות – ללמדך שהאדם נידון לפי מדרגותיו, שהרי אינו דומה עשיר הנותן שקל לצדקה לאברך הנותן שקל לצדקה.

ג. כחיילות בית דוד – ללמדך שאינו דומה חייל שעוזב את המערכה, לרמטכ"ל שעוזב את המערכה, ככל שהאדם גדול יותר כובד האחריות מוטלת עליו וכל מעשה שלילי שיעשה יגרום לחילול ה'. את כולם דנים ביום הנורא יום המשפט, לפי יכולתו, כוחו והשקעתו של האדם,

אם נשקיע את כל יכולתנו להתקדם בימים אלו ולשנות את דרכינו הרי שנזכה לכתיבה וחתומה טובה ושנה מבורכת.

עלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת

אבינו היקר משכים מעריב בבתי כנסיות ובתי מדרשות

רבי יהודה בן עישה זצ"ל

נלב"ע ח' אייר תשס"ה

ת.צ.ב.ה.